

בס"ד. ש"פ ויצא, יו"ד כסלו (מאמר ב), ה'תשכ"ב

(הנחה בלתי מוגה)

ושבתי בשלום אל בית אבי והי' הוי' לי לאלקים¹. הנה פסוק זה אמר יעקב אבינו לאחרי שראה את מראה הסולם² הרומוז על ד' הגלויות³, שתכליתם הוא לברר את כל הניצוצות (כמארז"ל⁴ לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים, שהו"ע ברור הניצוצות⁵), להעלותם ולייחדם למעלה, עד שיהי' יחוד קוב"ה ושכינתי', שזוהו"ע והי' הוי' לי לאלקים, כי, הוי' הוא קוב"ה, ואלקים הוא שכינתי', ומ"ש והי' הוי' לי לאלקים הו"ע יחוד קוב"ה ושכינתי'. ויחוד זה נעשה ע"י קיום המצוות, כמבואר בתניא פמ"א⁷.

(ב) **והנה** איתא בתניא שם, שלהיות כוונה זו אמיתית בלבו שיהי' לכו חפץ באמת יחוד העליון הזה (דקוב"ה ושכינתי') צריך להיות בלבו אהבה רבה להוי' לבדו כו' ולא לרוות נפשו הצמאה לה' אלא כברא⁸ דאשתדל בתר אבוי ואמי' דרחים לון יתיר מגרמי' כו'. ואיתא במאמר כ"ק אדמו"ר האמצעי⁹ ד"ה להבין מ"ש בתניא פמ"א כו', דצריך להבין מדוע לא תהי' הכוונה לייחדא קוב"ה ושכינתי' בעסק התומ"צ באמת לאמיתו כי אם כשיהי' במדריגת יתיר מגרמי' כו', ולא לרוות נפשו הצמאה לבד, הרי מי שצמאה נפשו עד כדי מס"נ באמת, בודאי תגדל תשוקתו באמת לאמיתו בענין המשכת א"ס ב"ה ע"י התורה והמצוות,

6 ראה ד"ה פדה בשלום — מאמר הג' שנאמר בהתוועדות זו — פ"י (לקמן ע' 241). וראה ביאור לד"ה וידר יעקב גו' ושבתי בשלום במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"ב ע' תרמ ואילך. וראה גם תו"א פרשתנו כא, ד. תו"ח שם כו, ג ואילך.

7 נז, ב ואילך.

8 זח"ג רפא, א (ברע"מ).

9 נדפס לאח"ז במאמרי אדמו"ר הזקן ענינים ע' רכח ואילך (וראה מקורות הכת"י ומ"מ וצינונים, ע' תקט). וראה גם ד"ה כתוב בתניא פמ"א במאמרי אדה"ז אתהלך לאוניא ע' כו ואילך.

1 פרשתנו כח, כא. — להעיר מהמבואר במק"א ש"ל שגאולת אדמו"ר האמצעי מרומזת בפסוק זה (ראה לקו"ש חכ"ה ע' 159 ואילך. ד"ה ושבתי בשלום תשל"ח (תו"מ סה"מ כסלו ע' יז) הערה 2).

2 פרשתנו כח, יב.

3 ראה רמב"ן ריש פרשתנו מפרד"א (פלה — ונשמט בפרד"א שעם פירוש הרד"ל). רמב"ם הלי' יסוה"ת פ"ז ה"ג. ועוד.

4 פסחים פז, ב.

5 תו"א בראשית ו, א. שם ר"פ לך לך. ובכ"מ.

היינו, שהצמאון שלו הוא להיות המשכת וגילוי אלקות, שזהו"ע לייחדא קוב"ה ושכינתו, וכאשר אינו נמשך היחוד אינו מרווה צמאונו, וא"כ, למה לא מספיק הצמאון לבד לפעול היחוד כו'.

ג) **ומבאר** בזה¹⁰, דהנה ידוע שתרי"ג מצוות הם תרי"ג ארחין דגלגלתא, היינו, תרי"ג המשכות מרצון העליון שהם בדוגמת השערות שיניקתם ע"י הפסק הגולגולת, והו"ע שערות דאריך אנפין כשמתפלג בז"א, כנזכר באד"ר¹¹. והענין בזה, דהנה, רצון העליון ב"ה (שזהו"ע המצוות שהם רצון העליון) הוא בתכלית הפשיטות ואין בו התחלקות כלל, והמשכת הרצון בכל מצוה בענין פרטי הו"ע של צמצום, כמשל השערות שבהם נמשך חיות מצומצם שבא ע"י הפסק הגולגולת. וזהו שרצון העליון נקרא בשם כתר, שהוא מספר תר"ך עמודי אור¹², שהכוונה בזה (לא לעצמיות הרצון, שהרי הוא בלי גבול, אלא) להמשכות שנמשכים מן הרצון שהם כמשל עמודי אור בלבד, דהיינו, שזהו זיו המתצמצם ומתפשט למקום אחד ביושר, ונראה כעמוד העומד מלמעלה למטה בשוה, והוא ארוך מאד, שמורה על עוצם ירידת ההמשכה ממקום גבוה מאד למקום נמוך מאד, כמו שהעמוד מחבר גג הבית עם קרקע הבית¹³. והיינו, שתרי"ך עמודי האור שנמשכים מהרצון אינם בערך להרצון עצמו, ואינם אלא כמשל המשכת השערות שבאים ע"י הפסק הגולגולת. אמנם, גם כאשר הרצון נמשך בתרי"ך עמודי אור הרי הוא עדיין למעלה מהתחלקות, שזהו מה שהמשכת העמוד הוא ביושר, היינו, לא כמו הכתלים שהם לצדדים, שמורה על ענין ההתחלקות, ועוד זאת, שהעמוד הוא של אור, שהאור הוא פשוט ואין בו ציור פרטים. ועיקר ענין ההתחלקות נעשה ע"י ההמשכה והגילוי בבחי' המוחין שמהם נמשך לבחי' ז"א (כמ"ש באד"ר הנ"ל), שזהו שהמצוות נקראים בשם איברים, כידוע¹⁴ שרמ"ח פיקודין הם רמ"ח איברים דמלכא, וקאי בעיקר על הכלים דז"א, שהם הנקראים איברים דז"א¹⁵, שהאיברים הם עיקר מעמד ומצב האדם, לפי שעיקר גילוי האדם ליש ודבר הוא ע"י שטח האיברים דוקא, ובאיברים עצמם אין הכוונה לאיברים הפנימיים, כמו הלב והכבד,

והנהגה) פ"ג. תניא אגה"ק סכ"ט (קמט, סע"ב ואילך).

10) בהבא לקמן — ראה גם סה"מ תר"ס ע' קמה ואילך.

13) ראה גם אגה"ק שם.

11) זח"ג קכט, א ובביאור האריז"ל שם.

14) ראה זח"א קע, ב. תקו"ז ת"ל (עד, סע"א). תניא רפכ"ג. אגה"ת רפ"א (צ, ב).

ד. סה"מ תרפ"ט ע' 5. וראה לקו"ת ראה כא, ד. ושו"ת רפ"א (צ, ב).

15) ראה גם לקו"ת במדבר יז, ב"ג.

12) ראה פרדס שער ח (שער מהות

אלא לאיברים החיצונים דוקא, שהרי במנין רמ"ח איברים נימנו¹⁶ רק האיברים החיצונים שיש בהם עצמות, דעצמות הוא לשון עצמות, היינו שהן מהות ועצמות האדם, מפני שיש בהן הארה מן המוח שהוא כללות החיות, והוא המוח שב עצמות, שנמשך מן עיקר המוח.

וזהו כללות הענין דקיום המצוות שעל ידם נמשך מרצון העליון תרי"ג ארצין שבאים בהתחלקות בכלים דז"א, שהכוונה בזה היא כדי להוסיף אורות באצילות¹⁷, היינו, להמשיך תוספת אור בכלים דז"א, רמ"ח איברים דמלכא, שיומשך בהם מבחי' הרצון העליון. ועוד זאת, שעיי"ז יומשך תוספת גילוי אור גם בעולם למטה, שהרי ידוע¹⁸ שכלים (ל' כלים) דז"א הם המקור דעולמות ביי"ע [ובפרטיות יותר, יש ג' מדרגות בכלים, פנימיות הכלי, אמצעיתו, וחיצוניותו, הנה פנימיות הכלים הוא שורש הנשמות, אמצעית הכלים הוא שורש המלאכים, וחיצוניות הכלים הוא שורש הנבראים], ולכן, עיי"ז שנמשך תוספת אורות בכלים דז"א (שהם המקור דבי"ע), נמשך תוספת גילוי אור גם בעולם למטה. וענין זה נעשה עיי" מעשה המצוות דכנס"י לתתא דוקא, והיינו, לפי שכנס"י היא בחי' המלכות, שעל ידה נעשית השלימות דז"א, כידוע¹⁹ שבחי' ז"א אין עצמותו אלא ט' ספירות, והשלימות שלו היא עיי" המלכות דוקא. וטעם הדבר, כידוע ששרש המלכות היא למעלה משרש הז"א, דז"א בעתיקא אחיד ותליא²⁰, ומלכות מושרשת ברדל"א²¹. ולכן, עיי" קיום המצוות דבני"י, ששרשם בבחי' המלכות שפועלת השלימות בבחי' ז"א, נעשה תוספת אורות בכלים דז"א. וזהו ענין יחוד קוב"ה ושכינתו שנעשה עיי"ז שכנס"י מקיימים את המצוות, כי המצוות עצמם הם רמ"ח איברים דז"א, וכנס"י הוא בחינת המלכות, וכאשר כנס"י מקיימים את המצוות הרי זה ענין יחוד ז"א ומלכות, יחוד קוב"ה ושכינתו, שעיי"ז נעשים ב' ענינים. ענין הא', שנמשך האור בבחי' המלכות, ומהמלכות נמשך גם בבי"ע. וענין הב', שנמשך תוספת אורות גם בז"א דאצילות, מצד שורש המלכות ברדל"א. וזהו מש"נ על קיום המצוות ועשיתם אותם²², מעלה אני עליכם כאילו עשאוני²³, שהו"ע המשכת תוספת אורות בז"א דאצילות, בחי' אדם

פ"ג. ובכ"מ.

16) במשנה אהלות פ"א מ"ח.

20) זח"ג רצב, א.

17) ראה עץ חיים שער לט (שער מ"ן

21) עץ חיים שער יג (שער אריך אנפין)

ומ"ד) דרוש יא סימן טז. תניא קו"א קנה, א.

פ"ב.

18) ראה עץ חיים שער השמות (שער מד)

22) קדושים כ, ח. בחוקתי כו, ג.

פ"א-ב. תניא קו"א קנו, ב.

23) זח"ג קיג, א. ויק"ר פל"ה, ז.

19) עץ חיים שער כד (שער פרקי הצלם)

העליון, ועוד זאת, אתם עשאוני היינו המשיכוני בבחי' עשי', ע"י ההמשכה בבחי' המלכות שממנה נמשך לבי"ע.

ד) **והנה** נתבאר במאמרים שלפנ"ז²⁴ שהענין דיחוד קוב"ה ושכינת' כולל את המדריגות של כל סדר השתלשלות, ומזה מובן שיחוד זה הוא מבחי' שלמעלה גם מב' הבחינות של קוב"ה ושכינת' כפי שהם בדרגא היותר נעלית, שזהו"ע פשיטות הא"ס, שמצד המשכת הפשיטות דא"ס, נעשה יחוד קוב"ה ושכינת' בכל המדריגות. ונתבאר לעיל²⁵ שהמשכת בחינת פשיטות הא"ס הוא ע"י התעוררות בחינת פשיטות הנשמה. ועפ"ז יובן מ"ש בתניא שיחוד קוב"ה ושכינת' הוא דוקא ע"י העבודה דרחים כו' יתיר מגרמי', ולא כדי לרוות נפשו הצמאה לה', כי, כאשר עבודתו היא לרוות נפשו הצמאה, הנה אף שהצמאון והרצון שלו הוא באלקות, הרי עדיין יש כאן מי שרוצה, ואין זה בחי' ביטול לגמרי מכל וכל, ולכן אינו מגיע בזה לבחינת הפשיטות, ובמילא לא נעשה היחוד, היינו, שלא נמשך תוספת אורות בז"א דאצילות, וגם לא נמשך בבחינת המלכות ולמטה. ורק כאשר מבטל את כל רצונותיו לגמרי שאין לו רצון כלל, דרחים כו' יתיר מגרמי', והו"ע הכפי' וביטול בתכלית, הנה עי"ז מעלה אני עליכם כאילו עשאוני, שפי' עשאוני הוא (גם) מלשון כפי'²⁶, שנעשה הכפי' כביכול למעלה, שיומשך מבחינת פשיטות הא"ס להיות יחוד קוב"ה ושכינת', שיהי' תוספת אור בז"א דאצילות, ועי"ז יומשך גם למטה.

ה) **אמנם** מבואר בתניא שם, שאף שכדי שיהי' לבו חפץ באמת יחוד העליון הזה צריך להיות במדריגת ברא דאשתדל כו' יתיר מגרמי' (והרי אין כל אדם במדריגה זו), מ"מ, יש לכל אדם להרגיל עצמו בכוונה זו, כי אף שאינה באמת לאמיתו לגמרי בלבו שיחפון בזה בכל לבו, מ"מ, מעט מזעיר חפץ לבו בזה באמת וכו'. והענין בזה, שרצונם האמיתי של נפשות כל ישראל הוא בבחי' דרחים כו' יתיר מגרמי', אלא שרצון זה הוא בבחי' מקיף על ראשם, והארה מרצון זה מאירה אחורי הדעת, ונקרא²⁷ קוצא דשערי המכה באחורי הדעת²⁸, והיינו, דקוצא

27) ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן אתהלך לאזניא שם (ע' כז).

28) ראה עץ חיים שער טז (שער הארת המוחין) פ"א. פרי עץ חיים שער התפילין פ"ד. וראה גם לקו"ת שלח מו, א. סהמ"צ להצ"צ צט, א. ובכ"מ.

24) ד"ה ויצחק בא רש"פ חיי שרה שנה זו פ"ד (לעיל ע' 191 ואילך).

25) ד"ה והי' זרעך גו' ופרצת גו' — מאמר הא' שנאמר בהתוועדות זו — פ"ט (לעיל ע' 224).

26) ראה לקו"ת בחוקותי מח, א. ובכ"מ.

דשערי הוא למעלה מבחינת השערות עצמם, שהשערות אינם אלא הארה בלבד שנמשכת ע"י הפסק הגולגולת (כנ"ל), משא"כ קוצא דשערי הוא למעלה מבחינת שערות, אלא שאופן ההמשכה הוא שמכה באחורי הדעת, ופועל להטות את הדעת, והוא כמשל העומד אחורי הקטן ודוחהו מאחוריו לילך שע"ז הולך בעצמו ואינו יודע מפני מה. והארת רצון זה נמשכת ופועלת בכחות הפנימיים שרוצה בעסק התומ"צ כדי לפעול את היחוד העליון כו', אע"פ שבהרגשתו בגילוי הרי זה מצד הצמאון כו'.

ו) **וזהו** ושבתי בשלום גו' והי' הוי' לי לאלקים, שענין זה (והי' הוי' לי לאלקים, יחוד קוב"ה ושכינתו) הוא תכלית כללות העבודה, לפעול היחוד וההמשכה בבחי' המלכות שממנה יומשך למטה בעולמות ב"ע, שע"ז יהי' גם תוספת אורות באצילות (כנ"ל), שזהו מש"נ לפנ"ז²⁹ ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, דקאי על המשכת אורות פנימיים (לחם) ואורות מקיפים (בגד) בז"א דאצילות³⁰. ויחוד זה נעשה ע"י כאו"א מישראל, גם כאשר בגילוי עבודתו אינה באופן דרחים כו' יתיר מגרמי', שזהו שיעקב אמר זה לאחרי שראה סולם מוצב ארצה גו'², היינו, שגם אלה שעבודתם היא במדריגה תחתונה, סולם מוצב ארצה, גם הם פועלים יחוד זה. אמנם, עיקר היחוד הוא בבחי' ושבתי בשלום אל בית אבי, בית אבי הוא יצחק, שעבודתו היתה באהבה וצמאון לאלקות בתכלית הביטול, היינו, לא תשוקה וצמאון באופן שיש כאן מי שרוצה, אלא בתכלית הביטול, כדי לפעול התענוג שלמעלה כו'³¹, שע"ז נעשה עיקר הענין דיחוד קוב"ה ושכינתו, והי' הוי' לי לאלקים. ומ"מ, מעט מזעיר הרי זה שייך גם בכאו"א מישראל, כיון שזהו רצונו האמיתי והפנימי מצד הארת עצם הרצון, כנ"ל. ואף שבגילוי הרי הוא בבחי' ישות, מ"מ, הרי נת"ל²⁵ שיש האמיתי נמשך ביש הגמור, ולכן גם מי שהוא בבחינת ישות מאיר בו ג"כ בהעלם הפשיטות דבחינת יחידה, שע"ז הוא ממשיך פשיטות הא"ס, שע"ז נעשה יחוד קוב"ה ושכינתו.

31) ראה תו"א פרשתנו כא, ג. כב, ג. ובכ"מ. וראה גם ד"ה ויצחק בא שנה זו (לעיל ע' 188 ואילך).

29) פרשתנו כח, כ.
30) ראה לקו"ת בחוקותי ג, א.